

Case: *InfoPlus Pub*

Xebia levert informatie zonder vertragingen

Het ambitieuze InfoPlus-project van ProRail moet leiden tot een sterk verbeterde informatievoorziening voor treinreizigers. Automatiseerder Xebia heeft de achterliggende publicatiesoftware ontwikkeld middels een Agile-projectaanpak in combinatie met offshoring.

NS en spoorbeheerder ProRail willen de informatievoorziening op de stations en in de treinen Pub verbeteren. In het kader van het project InfoPlus - budget 140 miljoen euro - voert ProRail een centraal reisinformatiesysteem in. Deze toepassing levert de gegevens aan de automatische stationsomroep, informatieborden op de stations, handhelds van de conducteurs en servicemedewerkers op de stations, internet en teletekst, alsook de beeldschermen in de intercity's. Vanaf dit jaar vindt de uitrol op de 250 stations plaats. In 2010 is de invoering afgerond.

InfoPlus combineert alle plannings- en verkeersinformatie en bundelt deze in één centrale bron. Dat is technisch gezien een complexe klus. Niet alleen door de aan te brengen koppelingen tussen de centrale database en de uiteenlopende communicatiemiddelen, maar ook door de verbindingen met de informatiebronnen, zoals het spoorboekje en de systemen van verkeersleiders en treindienstleiders (nog draaiend op Open VMS van HP). Een eerdere poging van een andere partner om het systeem achter InfoPlus te ontwikkelen mislukte. De spoorbeheerder realiseerde zich dat het te weinig betrokken was geweest bij het ontwikkelproces. De ict-partner verdween met de besproken specificaties als het ware in een zwarte doos om er pas na lange tijd uit te komen met een resultaat dat was gebaseerd op stan-

daardssoftware. Dat bleek uiteindelijk zowel functioneel als technisch onder de maat te presteren en kende stabiliteitsproblemen.

De spoorbeheerder wilde de regie weer in eigen hand. Het koos als nieuwe partner Xebia. Dit bedrijf uit Hilversum was als auditor betrokken bij een aantal deelprojecten van InfoPlus en beval de Agile ('beweeglijk)-projectaanpak aan om het gestrande publicatiesysteem vlot te trekken. "Het gaat om een iteratieve methode voor systeemontwikkeling, waarbij kleine multidisciplinaire teams, bestaande uit ontwerpers, bouwers, testers steeds in korte tijd functionaliteit opleveren en dit met de opdrachtgever bespreken, vertelt Guido Schoonheim, chief technology officer van Xebia.

Hij legt verder uit: "de Agile-methode vermindert risico's door software te ontwikkelen in korte overzichtelijke perioden - iteraties - van twee tot vier weken. Elke iteratie is een miniatuurproject op zich en omvat alle noodzakelijke taken: planning, analyse, ontwerp, testen en documentatie. Het resultaat is een nieuwe werkende versie van de software, getest en al. Een klant kan na elke iteratie afwegen wat de projectprioriteiten zijn en behoudt daardoor de controle. Ontwikkeltrajecten hebben baat bij zo'n transparante werkwijze. De gehele verantwoordelijkheid van een ontwikkeltraject bij een leverancier

Naam project: InfoPlus Pub

Opdrachtgever: ProRail

Uitvoerder/leverancier: Xebia

Omvang project: Tweeduizend functiepunten, twintig manjaren, gemiddeld 15-20 fte's aan het werk, ruim 100.000 regels code.

Tijdsduur: Eén jaar

Pluspunten: Vernieuwende ontwikkelaanpak, geslaagde offshoring, flexibele bijstelling.

Minpunten: Eerdere mislukking als erfenis, wennen aan nieuw projectmanagement.

Harry Linker

Guido Schoonheim van Xebia is blij met het nieuwe reisinformatiesysteem van ProRail.

neerleggen via een 'design & construct'-werkwijze is een ouderwetse aanpak. Dan loop je veel later tegen eventuele problemen aan."

Het specificatieteam van ProRail en Xebia stelde twee keer per maand gezamenlijk de werkpakketten vast, gecombineerd met een prioriteitenlijst voor het gehele project. Elke twee weken gaf Xebia de spoorbeheerder een demo van de nieuwe versie. In de evaluatie konden beide partijen vaststellen of de software aan de specificaties voldeed of dat bijsturing nodig was. "Ook de specificaties kunnen bij zo'n trapsgewijze aanpak nog worden veranderd. ProRail wilde bijvoorbeeld een aantal aanvullingen op de bedieningsinterface van de digitale informatieborden." Een ander voordeel van voortdurend evalueren, zegt Schoonheim, is dat dit beter inzicht biedt in het op koers liggen van de planning en het budget. Voor ProRail belangrijk omdat InfoPlus een lastig dossier dreigde te worden vanwege de eerdere ontwikkelproblemen.

Natuurlijk, erkent hij, was het in het begin afstasten voor beide partijen. "De Agile-aanpak was voor ProRail de eerste keer en betekende meer dan alleen het aansturen van de leverancier. De samenwerking moest fijngeslepen worden. Vooral de planning en het projectmanagement, waarbij

door beide partijen open kaart gespeeld moest worden, vereisten in het begin extra aandacht."

Bijzonder aan de aanpak van Xebia is niet alleen de Agile-ontwikkelmethodiek, maar ook de combinatie met offshoring. Schoonheim spreekt van gedistribueerde ontwikkelteams: de ene helft van het team bevindt zich in Nederland, de andere helft in India. "Voor de eerste drie iteraties kwamen de Indiase ontwikkelaars naar Nederland om kennis te maken met de Nederlandse teamleden en de samenwerking op poten te zetten. Daarna vlogen ze terug naar India en werden er drie teams geformeerd van elk zeven ontwikkelaars. In Nederland bestond nog een lokaal team."

De Xebia-cto zegt dat het distribueren van de ontwikkelcapaciteit geen effect heeft gehad op de productiviteit. Hij benadrukte wel het belang van een goede communicatie. "Je moet geen implementatie over de Indiase muur gooien, maar dat in nauw overleg doen. We hielden rekening met het tijdsverschil. Overdag is er zo'n 3,5 à 4 uur overlap in normale werktijden tussen Nederland en India. In die periode voerden de teamleden via teleconferencing overleg. Offshoring binnen een Agile-ontwikkelmethodiek is ook goed te doen omdat er steeds kortetermijndoelen worden geformuleerd. Daardoor hou je duidelijk zicht op wat er wordt opgeleverd."

Bij Xebia werken in Nederland 85 mensen, in Frankrijk 30 en in India 35. De Indiase ontwikkelkracht is nodig om grote projecten aan te kunnen en de kosten in de hand te houden, stelt Schoonheim. Xebia startte in 2007 met de ontwikkeling van het InfoPlus-publicatiesysteem op basis van Java- en Adobe-technologie. Dit systeem beheert alle verkeers- en planningsinformatie van centrale bron tot daadwerkelijke publicatie. Hierbij behoort bijvoorbeeld ook de software in de informatieborden en de software voor geluidsbestanden. In mei 2008 volgde oplevering. ProRail is daarna langzaam begonnen met de uitrol en de vervanging van de oude CTA (Centrale TreinAanwijs)-bakken op de perons door digitale informatieborden. In 2010 is InfoPlus dan eindelijk na zeven jaar afgerond. InfoPlus is een project met een maatschappelijk belang waarmee veel overheidsgeld is gemoeid. "Voor ProRail was het daarom uiterst belangrijk dat er in korte tijd een kwaliteitsproduct werd opgeleverd tegen acceptabele ontwikkel- en beheerkosten. In vergelijking met traditionele ontwikkelwerkwijzen, zoals de watervalmethode, levert een Agile-projectaanpak een snellere 'time-to-market', geen verlies aan ongebruikte functionaliteit, lagere ontwikkelkosten, lagere onderhoudskosten, en een lagere 'total cost of ownership' op", betoogt Schoonheim. ■ [RIK SANDERS]